

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
професор Громовенко К.В.

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра акушерства, гінекології та педіатрії

Силабус навчальної дисципліни

ПРОПЕДЕВТИКА ПЕДІАТРІЇ

Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Спеціальність

Другий (магістерський)
Магістр
222 Медицина

Викладачі	К.мед.н., доцент Кукушкін В.Н. К.мед.н., доцент Врублевська С.В.
Профайл викладачів	Web of Science Researcher ID: ABD-6795-2020 Google scholar id: https://scholar.google.com.ua/citations?user=x291M8YAAAAJ&hl=uk ORCID id: https://orcid.org/0000-0001-6844-1505
Контактний тел.	067-7552987
E-mail:	kvin2002@ukr.net vrublev2000@gmail.com
Сторінка курсу у Moodle	moodle.mgu.edu.ua
Консультації	Двічі на тиждень у каб. 209

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри акушерства, гінекології та педіатрії

Протокол № 1 від « 27 » 08 .202 1 р.

Завідувачка кафедри акушерства, гінекології та педіатрії проф. Галич С.Р.

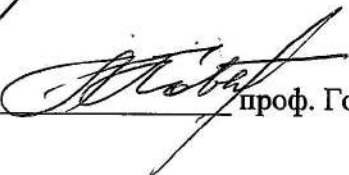
Перевірено:

Гарант освітньо-професійної програми доц. Купріянова Л.С.

Перевірено:

Начальник навчального відділу доц. Райчева Л.І.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи проф. Гончарук А.Г.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися шляхом використання платформи Zoom, e-mail, соціальних мереж, телефону, очних зустрічей.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни «Пропедевтика педіатрії» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми професійної підготовки за спеціальністю 222 «Медицина», у ході вивчення якого студенти вивчають закономірності фізичного та психомоторного розвитку дітей різного віку, анатомо-фізіологічні особливості, методи дослідження та семіотика ураження різних органів та систем дитячого організму, принципи раціонального вигодовування та харчування дітей різного віку.

Пререквізити: вивчення дисципліни «Пропедевтика педіатрії» передбачено на III курсі у V та VI семестрах, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, фізіології, латинської мови та медичної термінології та догляду за хворим, з якими інтегрується програма навчальної дисципліни.

Постреквізити курсу: знання, вміння та навички з дисципліни «Пропедевтика педіатрії», необхідні для подальшого поглибленого вивчення педіатрії на 4, 5, та 6 курсах (в т.ч. невідкладних станів в педіатрії) та післядипломного навчання (інтернатура), дитячих інфекційних захворювань, дитячої хірургії, сімейної медицини.

Метою є набуття необхідних знань, умінь та оволодіння відповідними компетентностями згідно з професійними вимогами до підготовки фахівців другого магістерського рівня вищої освіти з спеціальності 222 «Медицина». Формування здатності використовувати знання, уміння, навички для розв'язання завдань і проблем в галузі охорони здоров'я дітей та розуміння, як приймати обґрунтоване рішення при наданні медичної допомоги дітям.

Завдання дисципліни:

- ♦ Засвоєння навичок комунікації та клінічного обстеження дітей різних вікових груп з найбільш поширеними захворюваннями нервової, респіраторної, серцево-судинної, крові, травної, сечової та ендокринної систем;
- ♦ Набуття знань та умінь визначити перелік необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати при найбільш поширених захворюваннях у дітей;
- ♦ Набуття знань та умінь встановлювати попередній та клінічний діагноз захворювання;
- ♦ **Очікувані результати**
- ♦ В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати методи діагностики найбільш поширених захворювань нервової, респіраторної, серцево-судинної, крові, травної, сечової та ендокринної систем у дітей, та розуміти професійну діяльність при наданні допомоги дітям з цією патологією.
- ♦ Студенти повинні вміти:
  - Спілкуватись з батьками і дітьми різного віку, збирати дані про скарги, анамнез хвороби і життя, проводити клінічне обстеження

дітей з поширеними захворюваннями різних систем органів.

- На підставі результатів клінічного дослідження визначати перелік додаткових лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати.
- Виділяти провідний клінічний симптом або синдром, встановлювати попередній діагноз, здійснювати диференціальну діагностику та визначати клінічний діагноз захворювання.
- Вести медичну документацію.
- Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій області.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (30 год.) та практичних занять (70 год.), організації самостійної роботи студентів (50 год.), усього 150 годин (5 кредитів ECTS).

При викладанні навчальної дисципліни «Пропедевтика педіатрії» використовуються словесні, наочні (таблиці, малюнки), практичні, симуляційні, частково-пошукові, дослідницькі методи навчання, ситуаційне навчання, усне опитування та тестування.

Лекції та практичні заняття з дисципліни проводяться на базі Університетської клініки МГУ та в аудиторіях Університету згідно розкладу занять. .

Тематичний план лекцій:

Тема 1. Педіатрія як наука про здорову і хвору дитину, її місце в системі загальної медицини. Основні історичні етапи розвитку педіатрії в Україні. Принципи організації і методи лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні. Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості.

Тема 2. Новонароджена дитина. Фізіологічні і перехідні стани в періоді новонародженості. Безумовні рефлексі. Первинний туалет. Ознаки недоношеності.

Тема 3. Фізичний та психомоторний розвиток дітей різних вікових груп. Принципи і методи оцінки фізичного розвитку дітей. Поняття про акселерацію розвитку дітей, основні гіпотези і механізми акселерації. Семіотика порушень фізичного та психомоторного розвитку дітей.

Тема 4. Природне вигодовування немовлят. Склад грудного молока. Лактація, механізми та фактори, що впливають на неї. Переваги грудного вигодовування. Правила та техніка грудного вигодовування.

Тема 5. Штучне вигодовування. Класифікація молочних сумішей. Змішане вигодовування. Техніка догодовування і критерії оцінки її ефективності. Прикорм і корекція харчування при штучному та змішаному вигодовуванні.

Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей. Методика клінічного неврологічного обстеження дітей. Семіотика основних захворювань нервової системи у дітей.

Тема 7. Морфологічні і функціональні особливості шкіри та її похідних у дітей. Семіотика захворювань шкіри і уражень підшкірної клітковини.

Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості кістково-м'язової системи у дітей. Семіотика уражень і захворювань кістково-м'язової системи.

Тема 9. Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей. Особливості ембріогенезу органів дихання і аномалії їх розвитку. Семіотика уражень і основних захворювань органів дихання у дітей. Синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, основні клінічні прояви.

Тема 10. Анатомо-фізіологічні особливості серця і судин у дитячому віці. Вродженні аномалії серця та судин. Клінічні ознаки ураження серцево-судинної системи у дітей. Семіотика природжених захворювань серця і судин у дітей. Семіотика набутих захворювань серця і судин у дітей. Особливості ЕКГ у здорових дітей різного віку.

Тема 11. Анатомо-фізіологічні особливості системи крові у дітей різних вікових груп. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів та захворювань системи крові у дітей.

Тема 12. Анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей. Семіотика уражень органів травлення та основних захворювань органів травлення.

Тема 13. Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи у дитячому віці. Семіотика найбільш поширених захворювань сечової системи у дітей Семіотика мікроскопічних змін сечового осаду (протеїн-, еритроцит-, лейкоцит-, циліндрурія та ін.). Синдром гострої і хронічної ниркової недостатності.

Тема 14. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи у дітей. Семіотика синдромів гіпер- і гіпофункції окремих ендокринних залоз та захворювань ендокринної системи у дітей.

Тема 15. Імунна система та особливості її функціонування у дітей. Поняття про імунодефіцити, класифікація та семіотика імунодефіцитних станів. Клініко- імунологічна семіотика ВІЛ-інфекції у дітей.

Тематичний план практичних занять:

Тема 1. Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості. Тератогенні фактори їх вплив на плід. Критичні періоди вагітності.

Тема 2 Комунікативні навички. Паспортні данні. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез життя та хвороби у дітей. Особливості методики обстеження хворої та здорової дитини..

Тема 3. Новонароджена дитина. Первинний туалет та зрілість новонародженого. Ознаки недоношеності, класифікація недоношених. Оцінка загального стану та Шкала АПГАР. Фізіологічні, рубіжні та патологічні стани новонародженості. Особливості догляду за новонародженим.

Тема 4. Безумовні рефлекси новонароджених. Особливості методики обстеження новонароджених.

Тема 5. Оцінка фізичного розвитку дітей різного віку. Динаміка зросту, маси тіла, зміна окружності голови, грудей, пропорції та ін. Техніка антропометричних вимірювань і оцінка їх результатів. Сигмальні та вентиляльні таблиці.

Тема 6. Семіотика порушень фізичного розвитку дітей. Фізичне виховання дітей різного віку. Режим дня.

Тема 7. Оцінка психомоторного розвитку дітей різних вікових груп. Розвиток моторики, статички, сенсорних реакцій, мови, емоційної та соціальної поведінки дітей раннього віку. Семіотика порушень психомоторного розвитку дітей

Тема 8. Природне вигодовування грудних дітей. Лактація, складові частини материнського молока, його переваги. Необхідність дітей в харчових інгредієнтах (білках, жирах, вуглеводах). Методи розрахунку об'єму і режиму вигодовування.

Тема 9. Прикорм і корекція харчування. Техніка і правила вигодовування. Складання “листка харчування” для дітей першого року життя. Правила грудного вигодовування недоношених дітей.

Тема 10. Штучне вигодовування немовлят. Класифікація та характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування немовлят. Необхідність дитини в білках, жирах вуглеводах і калоріях при змішаному вигодовуванні. Прикорм і корекція харчування. Техніка проведення штучного вигодовування. Складання “листка харчування”. Змішане вигодовування.

Тема 11. Складання «листка харчування» при різних типах вигодування. Консультування батьків з питань вигодування.

Тема 12. Вирішення комплексних ситуаційних задач з наступним переліком питань: оцінка фізичного та психо-моторного розвитку. Оцінка харчування, складання листка харчування та консультування батьків з питань вигодування.

Тема 13. Методика клінічного неврологічного обстеження дітей. Дослідження чутливості, сухожилкових рефлексів та черепно-мозкових нервів. Дослідження менінгеальних рефлексів та координації рухів (поза Ромберга, пальце-носова проба, п'яtkово-колінна проба). Особливості спинномозкової рідини у дітей та семіотика її змін (при гнійних та серозних менінгітах, гідроцефалії та ін.).

Тема 14. Семіотика основних захворювань нервової системи у дітей (менінгіт, енцефаліт, дитячий церебральний параліч, гідроцефалія, мікроцефалія.)

Тема 15. Методика дослідження шкіри і підшкірної клітковини у дітей. Семіотика уражень шкіри і підшкірної клітковини.

Тема 16. Методика дослідження кісткової і м'язової систем у дітей. Семіотика уражень кісткової і м'язової систем у дітей.

Тема 17. Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей. Методика клінічного обстеження органів дихання у (скарги, анамнез, огляд, пальпація, перкусія, аускультация).

Тема 18. Семіотика уражень органів дихання. Синдром дихальної недостатності.

Тема 19. Додаткові методи дослідження при патології органів дихання.

Тема 20. Анатомо-фізіологічні особливості серця і судин у дитячому віці. Особливості кровообігу плода. Методика огляду, пальпації, перкусії та аускультации серцево-судинної системи у дітей. Семіотика змін.

Тема 21. Основні синдроми ураження серцево-судинної системи у дітей. Семіотика природжених і набутих захворювань серця та судин у дітей

Тема 22. Артеріальна гіпертензія у дітей. Особливості ЕКГ у дитячому віці. Основні порушення ритму і провідності у дітей

Тема 23. Особливості системи крові у дітей різних вікових груп. Методиклініко-лабораторного обстеження дітей з ураженням системи крові

Тема 24. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів (анемічний, гемолітичний, геморагічний та ін.) та захворювань системи крові у дітей.

Тема 25. Анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей. Методика клінічного обстеження органів травлення.

Тема 26. Основні захворювання органів травлення у дітей раннього віку

(пілороспазм, пілоростеноз, диспептичний синдром, синдром мальабсорбції та ін.) .

Тема 27. Семіотика та діагностика захворювань органів травлення у дітей старшого віку (гастрит, виразкова хвороба, холецистит, дискінезія жовчних шляхів та ін.). Основні синдроми (абдомінальний, гепатобіліарний, інтестинальний, больовий синдром, синдром жовтяниці, холестази та ін.).

Тема 28. Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи у дітей. Методика обстеження сечової системи у дітей. Семіотика мікроскопічних змін сечового осаду (протеїн-, еритроцит-, лейкоцит- і циліндрурія та ін.).

Тема 29. Семіотика найбільш поширених захворювань сечової системи у дітей. Синдром гострої і хронічної ниркової недостатності.

Тема 30. Методика обстеження щитовидної та паращитовидних залоз, епіфіза, гіпофіза та надниркових залоз у дітей. Семіотика захворювань та синдромів.

Тема 31. Методика обстеження підшлункової залози у дітей. Семіотика захворювань та синдромів. Коми.

Тема 32. Курація хворої дитини (на стандартизованому пацієнті).

Тема 33. Захист історії хвороби.

Тема 34. Відпрацювання практичних навичок.

Тема 35. Іспит.

Перелік рекомендованої літератури

Основна література

1. Пропедевтична педіатрія: підручник для студентів вищих навч. закл закладів / В.Г.Майданник, В.Г.Бурлай, О.З.Гнатейко [та ін.]; за ред. проф. В.Г.Майданника. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 880 с.: іл. (рекомендовано ЦМК з вищої медичної освіти МОЗ України як підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації)
2. Клінічне обстеження дитини : навч. посіб. Для студ. ВНЗ / О. В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва, С. Ю. Макаров. 2-е вид. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 518 с. : іл. – (Педіатрія).
3. Педіатрія. За редакцією О.В. Тяжкої. Вінниця. «Нова книга».-2016.-1150с.
4. Педіатрія: Національний підручник / Під ред. Т.А. Крючко, А.Е.Абатурова. – Київ: Медицина, 2017. – 224 с.
5. Клінічний протокол медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років / наказ МОЗ України від 20.03.2008 № 149.
6. Майданник В. Г., Дука К. Д. Пропедевтична педіатрія.: Вінниця: Нова Книга, 2012., 879с.
7. Пропедевтика педіатрії: навчальний посібник для студентів III курсу медичного факультету вищих медичних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації / за ред. проф. Гнатейка О.З. – Львів, 2014. – 671 с. іл.
8. Рациональное вскармливание и питание ребенка грудного и раннего возраста: учеб. Пособие/ авт. кол.: Старец Е.А. Малиновская Н.А., Федчук И.Н. и др. – Одесса: Феникс, 2014. – 126с.
9. Nelson Textbook of Pediatrics.-20th ed/[edited by] Robert M.Kliegman...[et al.], 2016.-3147 pp.

Допоміжна література

1. Майданник В.Г., Бутиліна О.В. Клінічна діагностика в педіатрії.- К., Дорадо-Друк, 2012.- 286 с.
2. Пропедевтика педіатрії. Учебник для студентов высших медицинских учебных заведений/Под редакцией акад. НАМН Украины, проф. В.Г. Майданника.- Винница: Нова книга, 2017.-888 с.
3. Washington Manual of Pediatrics, 2nd ed. by Andrew J. White (Editor), 2016.-542 pp.
4. Illustrated Textbook of Paediatrics by Tom Lissauer (Editor); Will Carroll(Editor), 2018.-533 pp.

Інформаційні ресурси

1. Накази МОЗ <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
2. Medscape: https://emedicine.medscape.com/pediatrics_general

ОЦІНЮВАННЯ

Використовуються різні форми контролю занять з навчальної дисципліни (усна, письмова, комбінована, тестування, практичні навички тощо). Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС й мають стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань.

національна шкала:

- оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально- програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – *високий (творчий)*;
  - оцінка «**добре**» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально- програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – *достатній (конструктивно-варіативний)*;
  - оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – *середній (репродуктивний)*;
  - оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – *низький (рецептивно-продуктивний)*.
- **Поточний контроль**
- Під час поточного контролю застосовуються такі засоби визначення рівня підготовки студентів: контроль виконання практичних навичок, розв'язування ситуаційних задач, тестування з теоретичного матеріалу.

На практичному занятті студенти повинні бути опитані не рідше одного разу за 2-3 практичних заняття (не більш ніж 75 % студентів), а на семінарському – не рідше одного разу за 3-4 заняття (не більш ніж 50 % студентів). Наприкінці семестру (циклу) кількість оцінок у студентів в групі в середньому повинна бути однаковою.

В кінці кожного заняття викладач повинен оголосити студентам їх оцінки, внести відповідний запис до Журналу обліку відвідування та успішності студентів. Наприкінці вивчення дисципліни розраховується поточна успішність – середній поточний бал (середнє арифметичне всіх поточних оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми).

На останньому практичному занятті викладач зобов'язаний надати інформацію студентам щодо результатів їх поточної академічної успішності та академічну заборгованість (якщо така є), а також при виконанні навчальної програми з дисципліни заповнити залікову книжку студента.

Для підвищення середнього балу з дисципліни поточні оцінки «3» або «4» не перескладаються.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є семестровий залік та іспит. *Семестровий залік*. Оцінювання успішності студентів з дисципліни, вивчення якої передбачено протягом двох і більше семестрів, відбувається за результатами їх поточної успішності.

Семестровий залік отримують студенти, які відвідали всі види занять з дисципліни в поточному семестрі (відсутні пропуски лекційних та практичних та семінарських занять). Під час виставлення семестрового заліку *середній бал не вираховується*.

Таким студентам, викладач зобов'язаний виставити «*зараховано*» в залікову книжку студента на останньому занятті з дисципліни в семестрі.

Наприкінці вивчення дисципліни, яка закінчується іспитом, до підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, що виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом (не мають пропусків), їх середній бал за поточну навчальну діяльність становить 3,00 й більше.

Іспит проводиться на етапі завершення вивчення студентом навчальної дисципліни в цілому чи її частини, під час складання якого студент показує рівень розуміння програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Декан факультету може встановлювати студентам індивідуальні терміни (графік) складання іспитів (заліків) у зв'язку з участю студентів у міжнародних програмах обміну, у програмах Erasmus, з інших поважних причин відсутності студента в університеті під час сесії з ініціативи університету, а також за наявності поважних причин (хвороба, сімейні обставини, стажуванням на підприємствах, в установах, організаціях за профілем навчання з перспективою майбутнього працевлаштування та ін.), що документально підтверджені.

Студент не допускається до складання іспиту з дисципліни, якщо він не виконав усіх видів робіт, передбачених робочим навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни.

Про допуск студента до сесії свідчить штамп в заліковій книжці деканату з підписом декана на підставі наявності заліків з усіх семестрових дисциплін.

Результати складання іспитів оцінюються за 4-бальною національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою, і вносяться до екзаменаційно-залікової відомості й залікової книжки студента.

Оцінки «добре» та «задовільно», отримані студентом при складанні підсумкового контролю (іспит), не перескладаються.

Студент, який був допущений до складання іспиту та не з'явився на нього без поважних причин, вважається таким, що отримав незадовільну оцінку.

Самостійна робота студентів.

Формою самостійної роботи є самостійне вивчення питань СРС, які входять у перелік питань іспиту.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

- Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно графіку відпрацювання.
- Перескладання теми заняття, за яке студент отримав негативну оцінку, проводиться у зручний для викладача та студента час поза заняттями, максимальна оцінка - «добре».
- Перескладання теми під час поточного навчання та підсумкового контролю з метою підвищення оцінки не допускається.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації, окрім випадків дозволених викладачем під час заняття для підготовки практичних завдань;
- ♦ списування під час контролю заборонені;
- ♦ самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізень

Присутність на всіх заняттях є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважної причини).

Мобільні пристрої

Самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання мобільних пристроїв окрім випадків, дозволених викладачем під час заняття для підготовки практичних завдань.

Поведінка в аудиторії

Дії у професійних і навчальних ситуаціях з позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології.

- дотримання правил внутрішнього розпорядку Університету та кафедри, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні з студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.